

VALALIČAN

obecné noviny

Ročník V.

Číslo 3, december 1999

Cena: 3,- Sk

V číslе: * Vianoce * Bilancujeme rok 1999 * Duchovné slovo – V obľube je človek, ktorý rád pomáha
* Prichádza rok 2000, sme pripravení? * Spoločenská kronika * Rodáci * Zo života ZUŠ * Vianoce *
Z histórie našej obce * Kultúrne okienko * Vianoce * Občan a životné prostredie * Právne rady a informácie
– Upozornenie pre vdovy * Na mnohých frontoch * Ako ďalej s valalickým futbalom? *

Vianočný list

Milý Ježiško!

List Ti píšem každý rok. Nebude tomu inak ani teraz. Chcem Ťa poprosiť o darčeky. V prvom rade pre seba.

Bola by som rada, keby som pod stromčekom našla nejakú peknú knihu a bábiku. Pre bratov chcem autička. Pre mamku a ocku – ani narýchlo neviem, čo by ich potešilo. Jedno však viem iste. Ku šťastiu nám poštačí, ak sa pri vianočnom stromčeku zíde me všetci zdraví.

Na stole bude plno dobrôt. Budeme veselí a šťastní, že prežívame opäť krásne Vianoce.

Lenka Sciranková 4.A

Vianoce

Prichádza ten večer, tá hodina,
keď si za stôl sadá celá rodina.
Sviatky pokoja, radosti, milosti, šťastia
a príchod Ježiška.

To sú Vianoce,
ktoré k nám konečne zavítali.
Ved tak dlho sme na ne čakali.
Na Vianoce sa všetci tešia,
najmä deti, ktorým očká od radosti svietia.

Na oblohe jasné hviezdy svietia.
Tá najväčšia vede pastierov k miestu,
kde leží malé dieťa.
Podme aj my, spýtajme sa:
„Čie že je to batôla,
keď klaňajú sa mu aj králi?“

Ved je to Boží syn,
na ktorého sme tak dlho čakali.

Jana Čandová, 9.B

Vianočné a novoročné želania žiakov 4.C

Že prišla zima, Vianoc čas?
Čo zaželať si máme zas?
Mier v Chorvátsku a Čečensku,
aj celému svetu.

Sme stvorení pre lásku
a nie pre odvetu.

Nech naše modlitby letia
až ku hviezdam,
nech prosby plné lásky
vyslyší náš Pán.

Keď sadneme si k vianočnému stolu,
zaželajme sebe aj tým, čo nie sú spolu:
Nech láska, zdravie, šťastie a radosť veľká
nás všetkých spája.
Ved Milénium nám otvára
bránu do nového tisícročia,
a dúfame, i raja.

BILANCUJEME ROK 1999

O niekoľko dní budeme stať na prahu historicky významného roka - roka 2000. Je preto namieste zbilancovať výsledky r. 1999 dosiahnuté na úrovni obce Valaliky ako prvého roka volebného obdobia 1998-2002.

Začiatok tohto roka neboli príliš optimistický, keď si spomenieme na snehovú kalamitu, ktorá postihla aj našu obec a to v nebývalých rozmeroch. Chvalabohu nedošlo okrem ľažkostí spojených s odstraňovaním obrovského množstva snehu z našich ulíc a dočasnej neschodnosti miestnych komunikácií k väčnejším škodám na majetku obce a majetku obyvateľov.

Ešte raz sme zažili pôsobenie prírodného živlu a to v letných mesiacoch, keď po dlhotrvajúcich a návalových daždoch sa vo zvýšenej mieri objavila zvýšená hladina spodnej vody v suterénoch mnohých rodinných domov.

V rozvojovom programe obce sme naviazali na niektoré už rozvinuté aktivity a zároveň sme započali aj s novými akciami.

(Pokrač. na 2. str.)

BILANCUJEME ROK 1999

(Dokonč. z 1. str.)

Vodovod

Pokračovali sme v zriaďovaní vodovodných prípojok na vybudovanom úseku obecného vodovodu. Žiaľ, aj keď voda je už vyše roka v potrubí, záujem občanov o odber vody nie je dostatočný na to, aby bol zaručený taký veľký odber, ktorý by zaručil dostatočný pohyb vody v potrubí a tým aj kvalitu. Preto sme v tomto roku pripravili projekt ďalšieho rozširovania siete obecného vodovodu.

Dom smútku

Svojpomocná výstavba Domu smútku pokračovala aj v tomto roku. Odborné práce spojené so zhotovením krovu a strešnej krytiny boli riešené dodávateľským spôsobom. Časť a problémy, ktoré sa počas realizácie vyskytli spôsobili, že pokládku krytiny sme ukončili až 29. novembra 1999. V tomto roku sme preinvestovali na tejto stavbe 700 tis. Sk. Celkom od začiatku výstavby bolo preinvestovaných 984 tis. Sk. Na dokončenie Domu smútku odhadujeme potrebu ešte 750 tis. Sk.

Park prof. Hlaváča

Tesne pred primičnými slávnosťami nášho občana Jána Jakaba v mesiaci jún 1999 sme zbúrali neestetický a už padajúci mür na Kostolnej ulici a tiež sme zlikvidovali oplotenie farskej záhrady zo strany Hlavnej ulice, ktoré sme nahradili dočasným dreveným oplotením. Tým sa vlastne začala výstavba Parku prof. Hlaváča, ktorý bude situovaný z časti na farskom a z časti na obecnom pozemku. Vybudovali sme podstatnú časť definitívneho kovového oplotenia na kamenom mýriku a vykonali čiastočnú úpravu budúcich parkovísk. Poslednou prácou v tejto lokalite bola asanácia schátralejho hospodárskeho objektu oproti objektu kostola. Veľmi výraznou mierou na tejto výstavbe prispeli naši občania v rámci dobrovoľníckych brigád a ušetrili tak značné finančné prostriedky. Veľkým prínosom boli tiež práce vykonané našimi občanmi, toho času evidovanými nezamestnanými na úrade práce. Všetkým, ktorí pomohli svojou prácou pri skrášľovaní tejto centrálnej časti našej obce patrí naše podakovanie.

Kabelizácie telefónnej siete

Výsledkom mnohých rokovania medzi vedením obce a podnikom Slovenské Tele-

komunikácie a.s. bolo zahájenie kabelizácie telefónnych vedení v našej obci v auguste, ktoré pokračuje aj v týchto dňoch. Podľa schválených zámerov má byť v tomto roku v rámci tejto akcie preinvestovaných vyše 8 mil. Sk. Ak to poveternostné podmienky dovolia a práce budú zrealizované v plánovanom rozsahu, mali by byť zakabelizované všetky ulice v časti obce od Buzíc až po Kostolnú ulicu v časti Všechsvätých s výnimkou dvoch ulíc.

Oprava štátnej cesty

Na veľmi zlý technický stav vozovky štátnej cesty vedúcej cez našu obec upozorňujeme Slovenskú správu ciest ako aj Ministerstvo dopravy pravidelne už niekoľko rokov. V tomto roku sa konečne začalo s opravou vozovky, avšak z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov išlo o cca len 1/3 dĺžky cesty. Požadovali sme a požadujeme opravu cesty položením nového asfaltového koberca v celom úseku obce. Požiadavku na opravu cesty sme uplatnili aj na rok 2000.

Prístavba školy

Prístavba pavilónu základnej školy má v našich novinách žiaľ, charakter seriálu na pokračovanie. Konečne je prístavba školy ukončená. Mnoho dobrovoľných rúk našich rodičov a učiteľov urobilo obrovský kus práce pri záverečnom dočislovaní priestorov. Žiaľ, zase nedostatok finančných prostriedkov tentokrát na prvotné vybavenie učební a kabinetov (lavice, stoly, stoličky a pod.) neumožnil uvedenie stavby do prevádzky v tomto roku. Predpokladáme vybavenie učební a zahájenie prevádzky v jarých mesiacoch roka 2000.

Rekonštrukcia elektrickej siete

V časti Všechsvätých v úseku Hlavnej ulice od Základnej školy až po cintorín v časti Bernátovce bola vykonaná rekonštrukcia elektrického vedenia a výmena schátralých stĺpov za betónové stĺpy. Uvedené práce boli vykonané v rozsahu 487 tis. Sk.

Záverom chcem úprimne podakovať všetkým občanom, poslancom, nezamestnaným, slovom všetkým, ktorí v tomto roku nezistne pomáhali na práciach organizovaných obecným úradom.

DUCHOVNÉ SLOVO

**V obľube
je človek, ktorý
rád pomáha**

Človek, ktorý by sa nijako nepričíňoval o spoločné dobro, ostávala by mu vlastnosť aj keby si ju nechcel priznať - sebestvo.

Zaiste je normálne a potrebné mysiť na svoje živobytie, na svoj dom a prácu v ňom, na svoje záľuby a iné svoje záležitosti, ale naše aktivity nemajú byť plné a končiť len v týchto oblastiach.

I keď je pravda, že blaho človeka - ľudskej - kresťanskej spoločnosti úzko súvisí s priažnivým stavom manželského a rodinného života, predsa len ľudská osoba potrebuje aj spoločenský život - podielanie sa na veciach verejných. Preto aj tu človek rozvíja svoje schopnosti vztahmi s inými - susedmi, s kňazmi, s rehoľnými sestrami, vzájomnými službami a dialógom.

Je isté, že každá rodina vo Valalikoch, Geči a Kokšov-Bakši zapúšťa akési korene svojho charakteru na svojom mieste, z ktorých by mala vychádzať aj sila do práce na rozvoji spoločného dobra vo farnosti a jej zveľaďovaní.

Pozvaný k brigádnickým prácam je každý - podľa svojho postavenia, ktoré zaujíma a podľa úlohy, ktorú zastáva. Táto takpovediac povinnosť má pôvod v dôstojnosti ľudskej osoby.

Istým spôsobom s povzbudzovaním sa niektoré aktivity vo farnosti, v obci podarili, iné prebiehajú aj vďaka niektorým ľuďom, ktorí si uvedomujú, že práca oslavuje Stvoriteľove dary a schopnosti, ktoré človek dostať.

Určite sme si mnohí všimli, ktorí máme oči otvorené, že pekným príkladom vnímaného charakteru boli brigádnici pri farskom kostole pre odpustovom slávnosťou všetkých Svätých. Príjemne nás prekvapili.

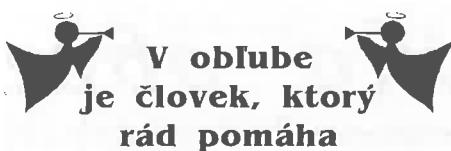
Taktiež pomaly, ale pravidelne sa pracuje na skrášľovaní okolia pri nových parkovacích plochách nedaleko kostola.

V obľube je človek, ktorý rád bez vypočítavosti pomáha a práve skupinka ľudí, ktorá venuje čas dobrému dielu pre všetkých v našej obci vnáša svoju hodnotu do tunajších dejín pre ďalšie generácie.

Je viditeľné, že ešte stále sa nájde niekto, kto sa dokáže ponúknut do okolitých práci aj mimo vlastných domáčich povinností s nevšimáním si - negatívnych ľudských posudzovaní.

Lenže pravda je - to je len hŕstka odvážnych obetovať svoj voľný čas, ku ktorým sa treba pridať.

(Pokrač. na 3. str.)

(Dokonč. z 1. str.)

Dnešná doba, tak ako minulosť potrebuje starších pre príklad mladým a opačne. Vzájomne sa obohacovať osobnými nájdennými hodnotami - tomu učil aj pomocník tesára Jozefa Ježiš Kristus.

Prajme si, aby sme v zdraví a v novej sile spoločne, jednotne, bez závisti a ohozávania prekročili prah tretieho tisícročia s myšlienou, že OBETAVÁ LÁSKA, ktorá nevypočítava čas na dobré skutky pre iných, je potrebná ešte viac tak doma, ako aj na ulici, ako aj na brigáde pri kostole, ako aj na sv. omši, pri čítaní lekcií, ale aj na rodičovskom združení v základnej škole.

Škola je miestom nielen pre správne kritizovanie vo výchove dieťaťa, ale aj prostredím, kde sa dá svojským spôsobom utužovať rodičovské spoločenstvo a zároveň urobiť veľké gesto, napr. zaväčiť sa pedagógovi za to, čo doteraz urobil pre zverené deti.

Nuž máme rôzne možnosti ako oživiť a spestiť svoj život, vied budúcnosť ľudstva je v rukách tých, čo sú schopní odovzdať budúcim generáciám krásu vieri v praktickom žití kresťanstva.

Krása osobného zušľachťovania v rôznorodých spoločenských práciach.

Jubilejný rok 2000 prežite ešte lepšie, lebo dáva nové šance na správne formovanie seba a okolia.

*Vďačné za dobré výsledky
všetkých čitateľov
pozdravujú - Misijné sestry*

„Stary“ – zo skupiny
siliekárov z r. 1947, Buzice.

Všetci, ktorí sa dožijeme nového roka máme nevšedné šťastie. Možno si to ani dostatočne neuvedomujeme, že budeme živými svedkami zmeny nesmierne významného letopočtu - zmeny roka, storočia a nástupu nového tisícročia.

Ľudstvo prešlo obrovský kus cesty od začiatku nášho letopočtu. Táto cesta často nebola ľahká, naopak často veľmi dramatická a ťažká. Ludia po stáročia boli skúšaní vojnami, hladom a chorobami. Ľudská spoločnosť naznamenala obrovský pokrok zvlášť v 20. storočí. Ruka v ruke s technickým pokrokom prichádzali najväčšie vojnové pojiare.

Poučilo sa ľudstvo, vchádza do nového tisícročia lepšie pripravené prekonávať budúce prekážky? Čo očakávame od nového tisícročia? Bude to tisícročie veľkej nádeje?

Od nového tisícročia očakávame splnenie mnohých nádejí. Nádej spočíva vo vieri v lepšiu budúkosť ľudstva.

Čo je teda predpokladom lepšej budúnosti.

Poprvé, očakávame zásadnú zmenu orientácie a to z orientácie na materiálne uspokojenie na orientáciu na duchovné uspokojenie.

Cesta sústavného zvyšovania konzumizmu je cestou, ktorá viedie do slepej uličky. Znamená ničenie prírodného bohatstva a životného prostredia v záujme uspokojenia materiálnych potrieb, pričom nároky neustále rastú.

Podruhé, očakávame zmenu správania sa ľudí, zmenu medziľudských vzťahov. Očakávame väčšiu toleranciu vo vzťahu k men-

šinám, k iným rasám, k inak zmyšľajúcim, k úspešnejším či bohatším ale i naopak, k menej úspešným a teda chudobnejším. Závisť i nenáviať, ktorá je aj pre nás Slovákov charakteristická musíme prekonať. To je jediný spôsob zmeny ľudských vzťahov k lepšiemu. Ten čas príde vtedy, ak drívá väčšina pochopí a bude vyznávať, že dávať spôsobuje väčšiu radosť a uspokojenie ako príjmať.

Aké zmeny očakávame na úrovni našej obce? Ide o tie isté zmeny, ktoré sú popísané v predchádzajúcom. Tie sa potom priaznivo prejavia predovšetkým v správaní sa vzťahu k verejným záležitosťiam.

Očakávame zmenu vzťahu občan - obec. Zrejmé to pramení z minulosti, že dosť často sa poníma vzťah občan - obec ako vzťah dvoch protikladov. Ešte je pomerne dosť jednotlivcov, ktorí vidia v obci či v obecnom úrade len toho, kto je povinný len dávať, vykonávať, plniť si svoje povinnosti a nič neprikrázať a nevyžadovať. Takýto nepriateľský vzťah je neodôvodnený a nepomáha vytvárať dobre prostredie v obci.

Mojím želaním je to biblické: „aby všetci jedno boli.“

Som veľký optimista, že tento vzťah sa naozaj už mení k lepšiemu. Nezvratným dôkazom toho sú aj výsledky ankety, ktorá bola v minulých dňoch uskutočnená v našich domácnostach. Vyše 70% opýtaných sa vyjadriло, že sú ochotní príležitostne fyzicky pomôcť pri skrášľovaní našej obce. Toto zistenie je vynikajúcim výsledkom, na ktorom sa dá v blízkej budúnosti stavať. Dáva veľký optimizmus, veľkú nádej pre ďalší rozvoj našej obce. To, že tento optimizmus je oprávnený, potvrdili aj skúsenosti z nedávneho organizovania práci na skrášľovaní obce – pri výstavbe Parku prof. Hlaváča v časti Všechnsvätých. Účasť občanov milo prekvapila organizátorov. Preto som veľkým optimistom.

Želám všetkým občanom lepší, spokojnejší a radostnejší život nielen v roku 2000 ale aj v rokoch nasledujúcich.

Ing. Milan Tóth

*Poznáte ich?
Skupina jasličkárov z Buzíc. Zláva: L. Pástor (†), Štefan Leško, Tomáš Horváth (†), L. Kertík, L. Výrostko, Jozef Fabišák.
Foto z r. 1947.*

Spoločenská kronika obce

NOVÍ OBČANIA

Laura Gazdagová, Buzice, Zvoničná 15
Jakub Oleár, Buzice, Horná Úvrat 27
Klaudia Juhászová, Buzice, Vrbová 1
Nikola Krupášová, Buzice, Podlesná 4
Róbert Joška, Buzice, Čorgovská 16
Lucia Mírová, Bernátovce, Na Homôlke 15
Peter Pecha, Všechnsvätých, Kostolná 67
Karin Buzogová, Všechnsvätých, Kostolná 62
Dominika Nikolajová, Všechnsvätých, Kostolná 42
Samuel Piškanin, Všechnsvätých, Slnečná 7
Michal Borovský, Všechnsvätých, Slnečná 9
Simona Majorošová, Košťany, Abovská 60
Vladimír Juhász, Košťany, Staničná 9

UZAVRELI MANŽELSTVO

Peter Leško, Bernátovce, Krížna 4
Gabriela Buzogová, Buzice, Hlavná 53

Marek Jesenský, Kokšov-Bakša 200
Zuzana Tomečková, Buzice, Horná Úvrat

Vladimír Čigáš, Košťany, Pokojná 7
Dana Jarkovská, Košice, Galaktická 22

Jozef Štefan, Všechnsvätých, Hlavná 202
Nikoleta Sepešiová, Košťany, Hlavná

Marián Behúň, Košice-Krásna, Prasná 6
Jarmila Papcunová, Buzice, Na Ortášoch 11

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

† *Milan Čižmár*, 48 ročný, Buzice, Kaštieľna 4
 †

František Papcú, 50 ročný, Buzice, Na Ortášoch 11

† *Alžbeta Fečková*, 75 ročná, Bernátovce, Potočná 4

Tomáš Štefan, 64 ročný, Všechnsvätých, Hlavná 202

† *Alžbeta Lukáčová*, 90 ročná, Všechnsvätých, Kostolná 23

† *Anna Horváthová*, 60 ročná, Všechnsvätých, Urbarská 1

† *Terézia Bakšiová*, 49 ročná, Košťany, Hlavná 270

† *Tomáš Kmec*, 73 ročný, Košťany, Staničná 4

† Poďakovanie

Úprimne ďakujem všetkým, ktorí sa zúčastnili na poslednej rozlúčke s mojím manželom

Milanom Čižmárom

Za odslúženie sv. omše, za prejavenú úprimnú sústrast, modlitby a kvetinové dary Pán Boh zaplať.

Smútiaca manželka
s rodinou

† Poďakovanie

Ďakujeme všetkým príbuzným a známym za kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke s manželom, otcom, starým otcom

Tomášom Kmecom

Smútiaca rodina

Vianoce

Vianoce, Vianoce, krásny to čas.
Vonku už dávno býva mráz.
A deti sa tešia zas,
na ten krásny vianočný čas.

Vonku fučí severák,
doma teplo býva,
každý je už rád,
že prišla paní zima.

Svet je celý bielučký,
domy, lesy, ba i lúčky.
A doma strom vianočný svieti,
tešia sa z neho všetky deti.

Každý pod stromčekom nájde si dar.
Po zime príde opäť jar.
A o rok Vianoce sú tu zas,
keď prejde nejaký ten čas.

Mária Martonová, 7.C

Vianoce

Blížia sa Vianoce
stromček už hrkoce.
Deti sa radujú
darčeky kupujú.

Anjeli zvestujú
radosť nám dávajú.
Sám Boh sa pozerá,
že radosť rozsieva.

Na stole svieca svieti
radujte sa všetky deti.
Stromček sa ligoce
prišli už Vianoce.

Lenka Horváthová, 7.C

Vianoce

Zimička, zimička,
aká si krásna
ako tá jedlička,
žiarivá, jasná.

Pod ňou darčeky, prekrásne sa
skvejú, radosť a veselosť
deľom prinášajú.

Na malú Marienku
bábika čaká
Janíčka vláčik zas
veselo láka.

Vianoce, Vianoce ste
krásne sviatky, ľudia sú veselí,
radostní, šťastní.

V. Kolibárová
A. Lacková 2.A

ZO ŽIVOTA ZUŠ

Školský rok beží nielen v sídle Základnej umeleckej školy vo Valalikoch, ale aj na deviatich elokovaných pracoviskách, ktoré sú v obciach Čaňa, Seňa, Bidovce, Rozhanovce, Budimír, Ruskov, Slanec, Kysak a Košická Polianka.

Vo štyroch odboroch našej umeleckej školy, v hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno-dramatickom, základy umeleckého vzdelania v tomto školskom roku 1999-2000 získava 561 žiakov. Sídlo školy vo Valalikoch navštěvuje 75 žiakov, najbližšie vysunuté pracovisko v Čani navštěvuje 160 žiakov.

Na škole pracuje 30 pedagógov a 2 technicko-hospodárski pracovníci. Vo Valalikoch stabilne pracuje 5 pedagógov a ďalších 5 pedagógov vyučuje striedavo v obidvoch uvedených obciach z dôvodu väčšieho záujmu žiakov obce Čaňa a okolia, ale aj z dôvodu nedostatku priestorov v súčasnosti využívanej budove v obci Valaliky.

Aj napriek ľahkým podmienkam, s ktorými naša škola zápasí, či už je to široká rozvetvenosť v rámci okresu, nedostatok priestorov bez vlastnej budovy pre 561 žiakov a 32 pracovníkov, sú stredobodom pozornosti našich pedagógov a žiakov zaujímavé podujatia, ktoré v tomto školskom roku pripravujeme a na ktoré Vás všetkých občanov obce Valaliky srdečne pozývame. Z mnohých koncertov a výtvarných výstav do Vašej pozornosti sme vybrali a ponúkli krajskú súťaž v sólovom speve a v sólovej hre na klavíri, ktorá sa uskutočnila v novembri, verejný vianočný koncert 19. decembra 1999 a dvojdňový festival základných umeleckých škôl, ktorý sa uskutoční tu vo Valalikoch v máji r. 2000 za účasti všetkých umeleckých škôl v okrese Košice-okolie a ktorý je pomenovaný ako celoslovenský festival ZUŠ, pretože v rovnakom termíne prebieha vo všetkých aktívnych regiónoch Slovenskej republiky.

Veríme, že i v ďalšom živote našej ZUŠ, respektívne pri jej spomínaných i ostatných podujatiach nám zachováte svoju priazeň a podporu.

Po prvýkrát v historii základnej umeleckej školy, sídlacej v skromnej budove vo Valalikoch sa konala súťažná prehliadka základných umeleckých škôl Košického kraja. Je potešiteľné, že do tejto prehliadky 5. Matičnej hudobnej jesene sa zapojilo všetkých sedem základných umeleckých škôl, ktoré v okrese Košice-mesto a Košice-okolie pôsobia. 49 najlepších žiakov, vybraných na reprezentáciu jednotlivých škôl, súťažilo sa v sólovom speve a v sólovej hre na klavíri. Ich výkony hodnotili odborné poroty, ktorých členmi boli profesorky Konzervatória v Košiciach a sólista opery Štátneho divadla v Košiciach.

Základnú umeleckú školu vo Valalikoch reprezentovali 7 žiaci. V sólovom speve to boli 4 žiačky z triedy p. zástupkyne riadiťa p. Márie Kissovej: Natália Tomková zo Skároša, Lucia Juhászová, Mária Jakabová a Katarína Tkáčová z Valalik.

V sólovej hre na klavíri to boli 3 žiaci: Barbora Janovčíková - Budimír z triedy p. učiteľky Agnesy Szakálovej, Michal Molnár a Helena Borovská z Čane z triedy p. učiteľky Jarmily Stašíkovej.

Zo siedmich zúčastnených žiakov zís-kali popredné miesta traja žiaci. Natália Tomková zo Skároša získala v sólovom speve 2. miesto, Michal Molnár - Čaňa získal v sólovej hre na klavíri 1. miesto a Helena Borovská - Čaňa získala v sólovej hre na klavíri 2. miesto.

Toto úspešné bilancovanie prinieslo škole radosť a uspokojenie a zároveň dôstojnú reprezentáciu našej základnej umeleckej školy na úrovni Košického kraja, za čo patrí žiačkom i pedagógom srdečné podakovanie.

Dnes už môžeme konštatovať, že sa nám vydarilo jedno krásne podujatie, ktoré spro-pagovalo výborné výsledky práce našich žiakov i pedagógov a Obec Valaliky.

Po vydarenej krajskej súťažnej prehliadke základných umeleckých pripravuje naša škola ďalšie krásne podujatie. Tak ako tradične každý rok, aj v tomto predvianočnom období pripravujú žiaci a pedagógovia verejný vianočný koncert na ktorom nebude chýbať žiacky školský orchester, komorný ľudový súbor, vystúpenie žiakov literárno-dramatického odboru, tanečného odboru a verejná výstava žiackych výtvarných prác.

Hudbou, štetcom, pohybom a slovom stmenenými v jeden celok si všetci pripomíname bohatý a pravdivý odkaz Vianoc.

Srdečne Vás pozývame na toto oblúbené podujatie, ktoré je v povedomí mnohých rodičov našich žiakov a teší sa priazni širokej verejnosti obce Valaliky i okolitých obcí.

Naše Vianoce

Riaditeľstvo ZŠ vo Valalikoch vyslovuje podakovanie všetkým rodičom, ktorí sa zúčastnili upratovania novostavby a teší sa na ďalšiu spoluprácu.

Veľkú radosť žiakom spravil svojou návštavou Mikuláš spolu so svojím sprievodom. Každého žiaka poteší sladkosťou.

Najviac sa tešili prváci. Mikulášovi ďakujeme za návštavu a radi ho privítame aj o rok.

Mikuláš

Mikulášku, dobrý strýčku,
zahráme Ti na flautičku.

Potom zasa na gitaru
o chvíľočku na fujaru.

Zložíme Ti básničku
krásnu ako hviezdičku.

Helenka Klučárová, 4.C
Tonka Vyrostková, 4.C

Vianoce, Vianoce...

Tešíme sa na vás a pripravujeme sa, aby sme vás privítali ako najkrajšie sviatky roka. Naše Vianoce sú krásne a veselé. Na príchod Ježiška čaká celá naša rodina spolu. My, deti, sa nemôžeme dočkať chvíle, keď si rozbalíme darčeky. To je dovolené až po spoločnej večeri.

Ked' nájdeme pod stromčekom to, po čom sme najviac túžili, sme šťastné. Tešíme sa a ďakujeme rodičom. Je to predovšetkým ich zásluha, že sa splnili naše sny. Ale veľkú radosť máme aj z toho, že úsmev vidíme aj na ich tvárich. Aj skromný darček, ktorý dávame s láskou, poteší.

Prajem všetkým detom, aby všetky Vianoce boli také krásne a také veselé ako tie doterajšie.

Lenka Sciranková, 4.A

3 história našej obce

Ako sa stavalo na parobku

Každoročne na Veľkonočný pondelok v dedine prebiehal akt zvaný „staviaň za parobku“. Len ten, kto už bol „postavený za parobku“ smel navštievoať v dedine krčmu. Veľmi prísné sa rešpektovalo, že do 18-teho roka mládenci nesmeli do krčmy. V 18. roku ostatní – starší mládenci „stavali za parobkov“.

Mládenci z dediny sa vo Veľkonočný pondelok zišli v záhrade, kde boli prichystané stoly a stoličky.

Na jednu stranu stola si posadali starší mládenci, na stranu oproti ním si posadali tí, ktorí mali byť postavení za parobkov. Posadali si tak, že každý mládenec, kandidát na parobku, mal oproti sebe svojho (ktorého si vybral) staršieho partnera – „komu“. Medzi takto vybranými partnermi vznikol postavením za parobku vzťah osobitnej úcty – mládenci boli „komove“. Na znak úcty

Snehové vločky

Letia vločky snehové,
letia z nebíčka.
Jedna spadla Marienke
priamo na líčka.

Marienka sa čuduje,
čo ju to tak šteklí?
Tichý hlások počuje:
to sme my, tvoje priateľky.

Lenka Sciranková, 4.A

k takému vzťahu si komovia začali dňom postavenia za parobku vykaň. Tento prejav úcty prakticky bol až do neskorej staroby, či do konca života.

Samotný akt prebiehal tak, že každý z mládencov mal pred sebou svoj pohárik, ktorý spoločne vypili. Mládenci, ktorí mali byť postavení za parobkov však nechali na dne pohárika malý zvyšok pálenky, ktorý potom „šupli“ do očí svojich komov.

Jednotlivých mládencov potom starší parobci dvíhali do výšky a pritom veršovali: „dzvihame ce zo stavu detského do stavu parobského“. „Správny poplatok“ vo forme jeden liter zaplatili „starí“ parobci, novopostavení museli doniesť dvojnásobok. Večer sa spoločne končil pri dedinskej muzike „pod verbami“.

KULTÚRNE OKIENKO

Myslíme aj na blízkych, ktorí čakajú našu pomoc

V sobotu 20. novembra t.r. zorganizovala kultúrna komisia v spolupráci s Obecným úradom Valaliky tradične katarínsky bál v kultúrnom dome. Bál mal vysokú kultúrno-spoločenskú úroveň. K tejto úrovni prispeala aj vynikajúca myšlienka - vyhlásiť aj karafiátový tanec. Účastníci - muži v rámci tohto tanca zakúpili pre svoje partnerky ako prejav pozornosti karafiáty. Výtažok z predaja týchto kvetov bol venovaný Detskému domovu V Košickej Novej Vsi. Sumu 5.000,- Sk odovzdali osobne starosta obce a členky kultúrnej komisie H. Jakabová a P. Kacvinčík, ktoré prišli s týmto ušľachtilým nápadom - obdarovať tých, ktorí to najviac potrebujú.

L. Staňo – výber z tvorby

Náš občan Ladislav Staňo z Potočnej ulice z časti Bernátovce sa dostáva časom do širšieho povedomia milovníkov umenia. Po úspechoch na viacerých okresných a krajských výstavách a účasti na sympózium výtvarníkov v lete t.r. v Budimíri, usporiadal p. Ladislav Staňo samostatnú výstavu svojich prác pod názvom Ladislav Staňo - výber z tvorby v Košiciach v Galérii KOPA DESIGN na ulici pri Miklušovej väznici v Košiciach. Vernisáž výstavy sa konala 27. októbra 1999. Autor výstavy ako aj organizátori boli veľmi milo prekvapení veľkou účasťou obdivovateľov jeho prác. Na výstave bolo umiestnených okolo 130 výtvarných prác v prevedení kameň a drevo. K dosiahnutým úspechom mu srdečne blahoželáme a tešíme sa z vynikajúcej reprezentácie vlastnej tvorby ako aj šírenia dobrého mena našej obce.

Vianoce v srdci

Tohtoročný festival vianočnej piesne Vianoce v srdci, ktorej organizátorom je Kresťansko-demokratický klub a Obecný úrad Valaliky sa uskutoční v nedeľu 12. decembra v sále kultúrneho domu. Vianočné piesne v podaní od najmenších žiakov MŠ Buzice, ZŠ Valaliky, detského zboru Boží námorníci z Kokšov-Bakšie až po dospelých, miešaného speváckeho zboru pod vedením p. Petra Matisa a chrámového speváckeho zboru Valaliky odzneli v príjemnej predvianočnej atmosfére ako súčasť duchovnej prípravy na prichádzajúce Vianoce 1999.

O B Č A N

A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zem potrebuje priateľov

Každý deň vyhynie na Zemi niekoľko desiatok druhov živočíchov a rastlín. Od konca druhej svetovej vojny sme spotrebovali viac neobnoviteľných zdrojov, ako sa spotrebovalo od začiatku ľudskej civilizácie. Množstvo odpadov neustále narastá, v r. 1996 sme v SR vyprodukovali 20,2 mil. ton odpadov. Na Slovensku už nemáme vodný tok, ktorý by bol v 1. triede kvality (veľmi čistý). 30 % rastlinných a živočíšnych druhov u nás je ohrozených, z toho 10 % kriticky. Existujú však mnohé šetrnejšie spôsoby neznečisťujúce ovzdušie, vody, ktoré nekynožia celé druhy živočíchov a rastlín, neničia pôdu, sú zdravé pre krajiny a ľudí. Spoločnosť priateľov Zeme združuje ľudí presvedčených, že plnenie prírody už ďalej nemôže pokračovať, vytvárajúcich pozitívne riešenia. Pomôžte chrániť život na Zemi – pripojte sa k Spoločnosti priateľov Zeme.

Kto sme

Spoločnosť priateľov Zeme je nezisková organizácia pre ochranu prírody a životného prostredia. Pracuje na zastavovaní ekologickej destruktívnych činností, ale hlavne ponúka a snaží sa vytvárať pozitívne riešenia pre dosiahnutie trvalo udržateľnej spoločnosti (t.j. ktorá napĺňa svoje potreby bez

ohrozenia života budúci generácií, prírody a ostatného života). Je nezávislá na akejkoľvek vláde, strane, politických či skupinových záujmoch. Spoločnosť priateľov Zeme bola založená na jeseň v roku 1996.

Príčiny ekologickej krízy vidíme v ne-koplexnej filozofii ekonomickej rastu, ktorý ignoruje ekologické i niektoré sociálne náklady, v konzume – nadmernom zvyšovaní spotreby a honbe za materiálnym blahobytom, obrátenom rebríčku hodnôt, kde je nedostatok etiky, úcty k prírode a životu, v centralizácii výroby a moci a globalizácii ekonomiky.

Ako môžete pomôcť

Najdôležitejšie je začať od seba – šetriť prírodu v domácnosti, na pracovisku, v osobnom živote. Skromnejší život v spotrebe materiálnych vecí necháva vôkol krásnejší svet a viac priestoru pre rozvoj duševných a kultúrnych hodnôt. Informujte sa a rozmýšľajte o spôsoboch priateľských prírode a ľuďom. Môžeme začať maličkosťami – predchádzať vzniku odpadov, ostávajúce trieliť a kompostovať, šetriť energiou a uprednostňovať obnoviteľné zdroje, šetriť pitnou vodou a opakovane ju využívať a pod.

Spoločnosť priateľov Zeme
P.O. BOX H 39
Košice 1, 040 01
tel./fax: 095/644 61 07

S P R Á V N E R A D Y S A INFORMÁCIE

UPOZORNENIE PRE VDOVY

Podľa Metodického pokynu č. 9/1999 k uplatneniu zákona č. 107/1999 Z.z. o zvýšení dôchodkov v r. 1999 (od 1.7.1999) a na základe doplňujúceho ustanovenia v § 56 a predmetného zákona sa od 1. júla 1999 oproti doterajšiemu stavu rozdielne upravuje postup pri rozhodovaní o súbehu nárokov na výplatu viacerých dôchodkov.

V dôsledku toho od 1. júla 1999 úhrn dôchodkov už nie je obmedzený najvyššími výmerami dôchodkov odstupňovanými podľa toho, z ktorej pracovnej kategórie bol dôchodok priznaný, ale len absolútou výmerou dôchodkov, ktorá je od 1. júla 1999 stanovená sumou 7.154,- Sk mesačne (horňa hraniča).

Súčasne bolo doplnené ustanovenie, podľa ktorého sa poskytuje rovnako u tých oprávnených osôb, ktorým vznikol nárok na súbeh dôchodkov pred účinnosťou tohto zákona, ale nárok na výplatu dôchodkov po takejto úprave vznikne najskôr v júli 1999 (§ 163 písm. f ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení v znení zákona).

Občan a životné prostredie

Náš vzťah k životnému prostrediu je často obmedzený na konštatovanie, ako sa kto o prírodu stará alebo kto akým spôsobom prostredie znečisťuje. K sebe sme už menej kritický a naše správanie považujeme za normálne.

Preto nás veľmi potešilo, že v roku 1999 si dva naši občania zakúpili a uviedli do prevádzky malé domové čistiarne odpadových vôd a nahradili tak často nevyhovujúce žumpy. Hoci kúpa technológie a nádrže nie je lacná záležitosť (do 6.000,- Sk), náklady by sa pri neustálom zvyšovaní poplatkov za fekálne vozidlo mali časom vrátiť.

Z čistiarne odchádza voda číra, bez zápacu a môže sa používať napr. na polievanie trávnikov. Keďže je napojená na elektrickú sieť, prevádzka ČOV vyjde majiteľa na približne 100,- Sk pri súčasných cenách energie. Keďže budovanie obecnej kanalizácie nie je v dohľadne, možno je postupne budovanie domových čistiarní jednou z možností, ako reálne zlepší prostredie v ktorom žijeme.

Čo so zaplavenou studňou?

Po tohtoročných jarných skúsenostach hlavne susednej obce Geča, kde povrchová voda zaplavila množstvo tudní, predkladáme vám návod na jednorazovú dezinfekciu vody.

Zaplavené vodné zdroje, ale aj staré znečistené studne je potrebné pred vlastnou dezinfekciou chlórovým prípravkom vyčistiť od mechanických nečistôt. To znamená, vodu zo studne vyčerpať, steny studne vodou a kefami poumytať, zo dna zdroja vybrať nečistoty a namiesto vybratej hliny nasypať 30–50 cm vrstvu čistého piesku, resp. drobhného štrku. Pripravíme potrebné množstvo chlórového prípravku, SAVO, chloramin a pod. podľa návodu), ktorý rozpustíme vo vedre vody a čerstvý roztok vlejeme do studne, kde ho necháme pôsobiť 12–24 hodín bez odčerpania vody.

Všetky tieto práce budú úspešné len vtedy, ak je studňa v dobrom technickom stave, ak do nej nezatekajú povrchové vody, a ak sa v jej blízkosti nenachádzajú zdroje znečistenia (hnojisko, prasknutá žumpa a pod.) Dúfame, že všetky tieto rady nebudeme potrebovať.

Sociálna poisťovňa ústredie, ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava

Vec: Žiadosť o prepočítanie súbehu nárokov mojich dôchodkov

Rodné číslo:

Podpísaná rodená

narodená bytom , poberateľka starobného

dôchodku, prosím v zmysle zákona čís. 107/1999 Z.z. zo dňa 20. 5. 1999

o prepočítanie súbehu nárokov mojich dôchodkov.

S pozdravom

V dňa

podpis

Na mnohých frontoch

4. septembra 1999 sa začala v Kežmarku stolnotenisová sezóna 1999/2000. Bude pre nás veľmi náročná po všetkých stránkach a najmä na rodičov, ktorí pomáhajú zabezpečovať chod oddielu. Účinkujeme v týchto súťažiach:

muži: mestská súťaž v Košiciach

chlapci: II. dorastenecká liga

- 1 družstvo

II. liga žiačkov jedno družstvo

III. liga žiačkov - dve družstvá

dievčatá: 1. slovenská dorastenecká liga

2. liga starších žiačok

Okrem týchto dlhodobých súťaží družstiev nás čakajú náročné bodovacie turnaje v rámci kraja i Slovenska vo všetkých spomínaných kategóriach.

Súťaže sa už naplno rozbehli a tu sú prvé výsledky.

2. dorastenecká liga chlapci: Lokomotíva Košice 3:7, Veľké Kapušany 5:5, Hraň 10:0, Rožňava „B“ 5:5, Rožňava „A“ 4:6.

I. dorastenecká liga dievčat: Valaliky - Lokomotíva Košice 3:7, Valaliky-Dobšiná 10:0.

Bodovacie turnaje sme absolvovali s takými výsledkami:

Krajská v Kežmarku: 1. Palenčarová, 3. Drotárová,

Slovenská v Michalovciach: mladší žiaci a žiačky 5. Drotárová v jednotlivcoch, 2. vo štvorhre so Zelinskou z Michaloviec. Z chlapcov boli úspešní Drotár a Straka.

Krajská bodovačka mladších žiačkov v Rožňave: 3. Katarina Kacvinská. Tvrdošíň - slovenská bodovačka - 4. Drotárová, tak isto 4. miesto vo štvorhre dievčat Drotárová - Kacvinská.

Nakoniec najvýraznejší úspech našich dievčat. 8.- 9.10. v Trenčianskej Teplej sa uskutočnil turnaj krajských výberov. Košický kraj reprezentovali naše Janka Palenčárová a Lívia Drotárová. A reprezentovali naozaj dobre. Po 5:0 zvíťazili nad Prešovom, Žilinou, Bratislavou, Trnavou, Banskou Bystricou a Trenčínom. Až vo finále podľahli Nitre 2:3. Blahoželáme dievčatá! Len tak ďalej!

Niet však času na oslavu. Súťaže bežia naplno. Niekoľko v sobotu účinkujeme na štyroch mestach. Že sa oplatí s deťmi pracovať, o tom svedčia výsledky. Po prvej časti sú také:

Chlapci: II. dorastenecká liga 6. miesta; II. iga žiačkov 2. miesto; III. liga žiačkov „B“ - družstvo - 4., „C“ - 8.

Dievčatá: I. slovenská dorastenecká liga - 4 miesto; II. liga žiačok 1. miesto - už majú istý postup na majstrovstvá Slovenska. Za týmito výsledkami je veľa mraven-

čej sústavnej práce trénera Imricha Svata a peniaze Obecného úradu Valaliky a rodicov. Všetkým ďakujeme a veríme, že sa nájdú aj ďalší, ktorí pomôžu a v novom tisícročí budeme ešte úspešnejšie reprezentovať naše Valaliky.

Andor

Ako ďalej s valalickým futbalom?

Na zabezpečenie rozvoja športu, zvlášť futbalu v našej obci je nutná finančná dotácia od sponzorov, priaznivcov futbalu a Obecného úradu vo Valalikoch, ktoré pomohli rozvoju športu, ktorý je základom pre výchovu reprezentantov, ba čo viac, zdravého človeka v spoločnosti. V dnešnom pretechnizovanom svete, keď sa znižuje pohybová aktivita občanov a najmä mladej generácie; do popredia sa dostávajú hrozby modernej civilizácie ako alkoholizmus, hazardné hry a iné závislosti. V tomto smere športová aktivita vystupuje ako najlepšia prevencia proti týmto neduhom.

V záujme rozvoja telovýchovy v našej obci, vzhladom ku kritickej finančnej situácii, je vitaná každá finančná dotácia od podnikateľov, obce a všetkých priaznivcov futbalu, ktorí svojou podporou a svojím záujmom o ďalšie fungovanie klubu budú motívaciou pre našich reprezentantov a spoločne sa budú podieľať na dosahovaní stále lepších výsledkov vo futbale.

V tomto období prebiehajú jednania za účasti starostu obce, sponzorov, ako aj priaznivcov futbalu. Je treba veriť, že z týchto jednani sa vytvorí skupina nadšencov, ktorí budú pokračovať v činnosti klubu zvlášť preto, že po niekoľkých ľahkých sezónach, posledné dva roky prinášali radosť fanúšikom futbalu vo Valalikoch, a to ako už tradične mužstvo dorastencov účinkujúcich v III. dorasteneckej lige, ako aj mužstvo dospelých, ktoré sa prebojovalo späť do krajských súťaží. V týchto mužstvách hrajú chlapci, po ktorých poškuľujú funkcionári z renomovanejších klubov. Preto by bolo na škodu veci, aby sa v tejto športovej činnosti ochablo.

Zostáva len veriť, že celá valalická športová verejnosť prispeje k ďalšej úspešnej činnosti klubu.

M.P.

Opäť kalanetika

Obecný úrad pozýva ženy a dievčatá na cvičenie kalanetiky, ktoré sa začne začiatkom budúceho roka dvakrát týždenne, a to v pondelok a štvrtok. Presný termín oznamíme v miestnom rozhlase.

Rokovanie ZMOS a Slovenského futbalového zväzu

Po páde Slovenského futbalového zväzu (SFZ) sa stretli jeho zástupcovia s členmi Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS).

Predmetom rokovania boli problémy z oblasti zabezpečovania rozvoja športu na úrovniach miest a obcí. Účastníci rokovania sa zhodli v názore, že futbal je spoločenský fenomén, ktorý je ľudovou záťabou a zdrojom možnosti na starostlivosť o mládež a v boji proti drogám. Poskytuje pravidelnú záťabu pre občanov a v mnohých mestách a obciach je mestotvorným prvkom. Keďže organizovaný futbal je finančne veľmi náročná záležitosť a obce nemôžu na seba zobrať farbu financovania, pri ďalších stretnutiach budú zástupcovia SFZ a ZMOS hľadať cesty na zníženie organizačných výdavkov futbalových klubov napr. úpravou organizačno-technických noriem, účelným delením peňazí na šport od štátu. Zároveň sa dohodli, že spoločne posúdia systémové zmeny vo financovaní telovýchovy a športu.

Krátené podľa informácie
kancelárie ZMOS

Požehnané vianočné

sviatky, veľa šťastia,

zdravia a úspechov

v novom roku 2000

ž o l á

všetkým občanom

starosta obce,

obecné zastupiteľstvo

a pracovníci

obecného úradu

VALALÍČAN – obecné novinky

Vychádzajú štvrtročne. Registrované OÚ číslo: OÚ 1/1995 Dr. Čid.

Vydáva Obecný úrad Valaliky.

Grafická úprava a sadzba: VALENTÍNA DTP Studio, Krivá 18, Košice.

Tlač: EMILENA, tlačiareň, Čermelská 3, Košice. Náklad: 800 ks.